

VESELSKÁ VÝŠIVKA

Veselská výšivka je řazena k výšivkám geometrickým, pracovaným podle počítané niti. Využívá možnosti, které poskytuje pravidelná hrubá struktura plátna, tkaného v minulosti často doma vlastními silami a z vlastních surovinových zdrojů.

Geometrická výšivka se vyskytuje i na nedalekém Hornácku, kde působí jako celek ze sourodých prvků. Nerozeznává se u ní vzor a pozadí. Výšivku podobnou hornácké najdeme i na nejstarších dochovaných pracích ve Veselí nad Moravou. Veselská výšivka na výřez se však od Hornácké liší důsledným rozlišováním vzoru a pozadí, a to nejen barvou, ale i technikou. Je vzorově a barevně starobylější než příbuzná výšivka na sousedním Ostrožsku.

Charakteristické jsou kromě techniky i staré názvy, například na kalich, na svěstí, na ostrožku (sedmikrásku) na leluj, na jablíčko, kroměřížskou růži, na hrozen, jeleň parohy, na kostečky, na háčky a další. Výrazně převažují rostlinné motivy.

Charakteristická veselská výšivka byla v minulosti využita i na textilích používaných při bohoslužbách, včetně kněžských rouch. Střídání barev je vždy promyšlené. Režnou barvu má to, co zasahuje do struktury tkániny a opletačky v úzkých lemovacích prouzcích. Bíle jsou výšiví dělicí linky, plochy steh výplně, opletačka v hlavním vzoru leží vede. Je režného výřezu. Výšivka volila techniku podle potřeby, důležitá byla její optická představa vzoru. Postupně se projevuje i vztah k jiným výšivkám v okolí, objevily se nové sestavy motivů, které jsou od sebe odděleny. Přibýlo i barev, nejprve modrá a červená, postupně i oranžová. U výšivky používané na rukávcích je postupně patrná změna techniky, kdy husté bavlněné plátno a hrubou přízi nahrazuje hedvábí. Tím se mění i technika, výšivka zjemňuje.

Z Ostrožska přichází i novinky, jako je například převzetí černé barvy. Výšivka je plnější, původní vzory jsou doplněny malými motivy, dochází ke stylizaci listů. Do vývoje výšivky tak zasáhly nové barvy i výšivací materiál, mění se i staré vzory. Vznikají komplikované kompozice, z kytic se stávají větší útvary vsazované do dalších motivů.

Zodpovědný projektant:		Výtvarné řešení:	Kreslil:	<div>g r a f i k a</div> <div>A-Grafika, s.r.o. Lidická tř. 1139/189 370 07 České Budějovice</div>	
David Poustka		PhDr. Ivo Hajn	PhDr. Ivo Hajn		
Zadavatel:	Masarykovo muzeum v Hodoníně, příspěvková organizace			Zakázka č.:	
Místo realizace:	Městské muzeum Veselí nad Moravou, Bartolomějské náměstí 41				
Akce:	Stálá expozice v Městském muzeu Veselí nad Moravou			Formát: 1 A4	Kopie: 1.
Část:				Datum: 6/2017	
Obsah:				Stupeň PD: Realizační projekt	
				Měřítko: 1:10	Část:
	Výkres číslo: 13.2				
TB 5/3 Lidové obydlí - detail panelů 1000 x 2000					